

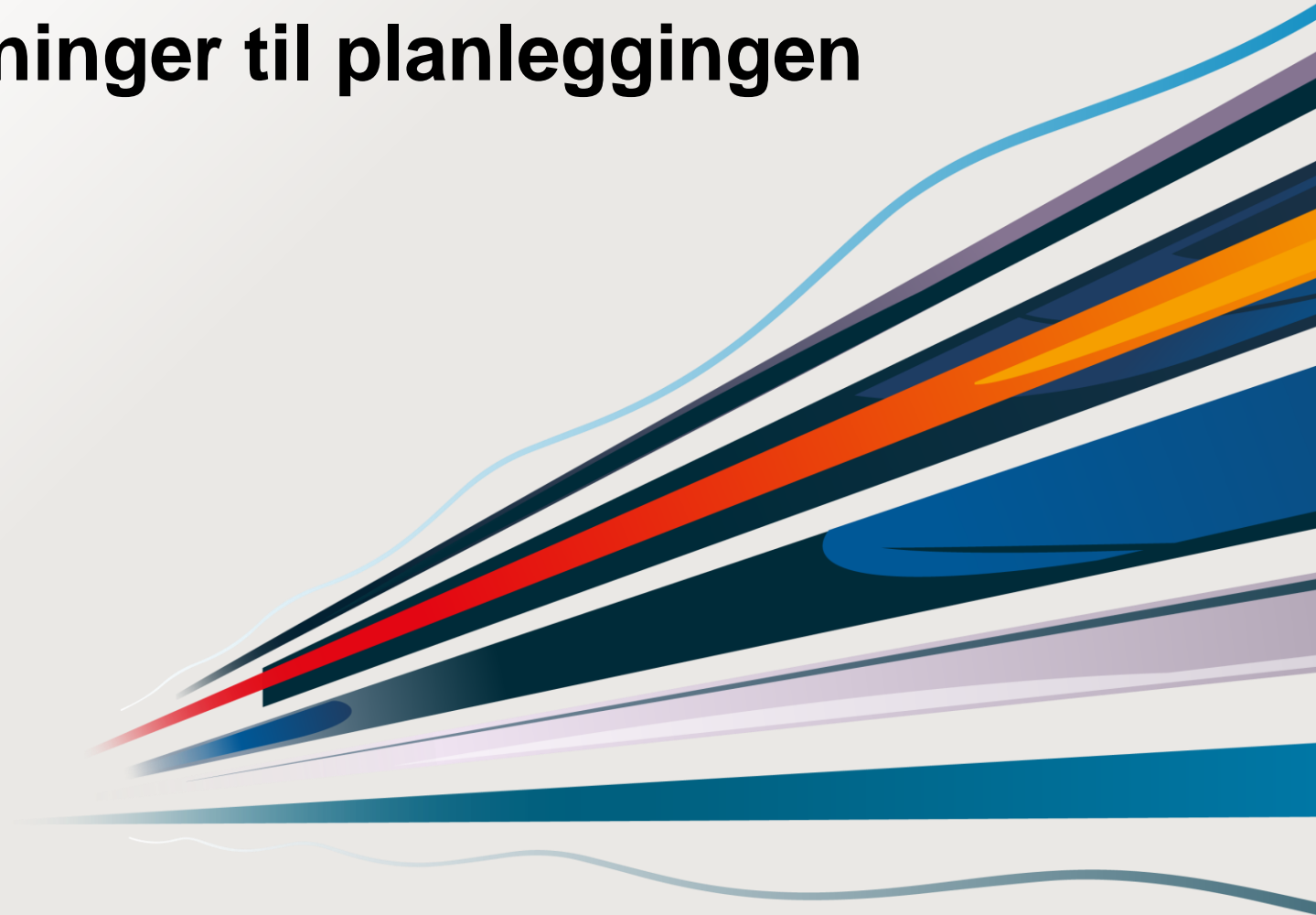

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Regjeringens forventninger til planleggingen

Utredningsleder Terje Kaldager

Stjørdal 10.april 2019

Hva jeg skal ta dere gjennom

- Bakgrunn
- Rammer
- Innhold

Nasjonale forventninger 2019-2023

- Regjeringen skal hvert fjerde år legge fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet.
- De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.
- Det er tredje gang regjeringen utarbeider Nasjonale forventninger.

Erfaringer I

De positive erfaringene er at:

- Nasjonale forventninger har betydning for den kommunale og regionale planleggingen, både for arbeidet med planstrategier og for oppfølgende planer.
- Det er nyttig med et kortfattet dokument som gjengir regjeringens viktigste prioriteringer på planområdet.
- Dokumentet gir god oversikt over oppgaver regjeringen mener fylkeskommunene og kommunene bør ta opp i sin planlegging.

Erfaringer II

Innspill til forbedringer er at:

- Dokumentet må i større grad legges til grunn av statlige organer.
- Dokumentet bør komme tidligere
- Regjeringen bør synliggjøre egen innsats og oppfølging i dokumentet.

Hva jeg skal ta dere gjennom

- Bakgrunn
- **Rammer**

Grunnlag for Nasjonale forventninger 2019-2023

- Nasjonale forventninger 2014-2018,
- Meld. St 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt
- Granavoldenplattformen
- Innspill fra departementene
- Innspill fra eksterne.

Fire store utfordringer

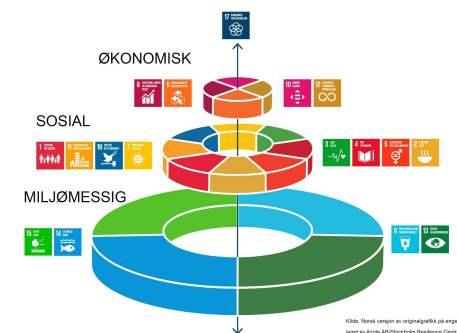
- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom en offensiv klimapolitikk
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Fokus denne gang

- Regjeringen mener at planleggingen er et viktig verktøy for en helhetlig bærekraftig utvikling
- Regjeringen arbeider for at det er vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
- Regjeringen mener det er viktig for den lokale og regionale utviklingen av landet at det er knyttet sammen av velfungerende og bærekraftige transportsystemer
- Det er viktig for regjeringen at vi har byer og tettsteder der det er godt å leve

Formidling av nasjonal politikk

- Tidlig
- Tydelig
- Forstås i en lokal og regional sammenheng

Nasjonale forventninger

Nasjonale forventninger
til regional og kommunal planlegging
vedtatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2011

Nasjonale forventninger til
regional og kommunal planlegging

Vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sammenheng mellom plannivåene

Nivå	Retningslinjer - programmer	Midlertidig båndlegging	Bindende arealplaner
Nasjonalt	<ul style="list-style-type: none"> • Nasjonale forventninger • Statlige planretningslinjer	<ul style="list-style-type: none"> • Statlige planbestemmelse	<ul style="list-style-type: none"> • Statlig arealplan
Regionalt	<ul style="list-style-type: none"> • Regional planstrategi • Regional planer	<ul style="list-style-type: none"> • Regional planbestemmelse	
Lokalt	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunal planstrategi • Kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan	(inngår i bindende planer)	<ul style="list-style-type: none"> • Kommuneplanens arealdel • Reguleringsplan

Hva jeg skal ta dere gjennom

- Bakgrunn
- Rammer
- **Innhold**

Temaer

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling (areal- og samfunnsplanlegging)
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet (by og land i hele landet)
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

Temaer

- **Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling (areal- og samfunnsplanlegging)**
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet (by og land i hele landet)
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

FNs bærekraftsmål

Kilde: Norsk versjon av originalgrafikk på engelsk laget av Azote AB/Stockholm Resilience Centre

Samfunnsutviklerollen

Dimensjoner ved den regionale samfunnsutviklerollen

Gi strategisk retning til samfunnsutviklingen

- Avdekke og skape konsensus om regionens utfordringer
- Etablere omforente mål, gjennom aggregering av preferanser
- Velge strategisk retning for utvikling
- Forankre hos alle relevante aktører
- Bruke samfunnsplanlegging og arealplanlegging som verktøy

Mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn

- Mobilisere ressurskontrollerende aktører
- Mobiliserende (plan)prosesser
- Stimulere til samarbeid, etablere arenaer og møtesteder
- Nettverksnode: facilitere, etablere arenaer hvor aktører kobles
- Incentivordninger som bygger opp rundt den valgte retningen

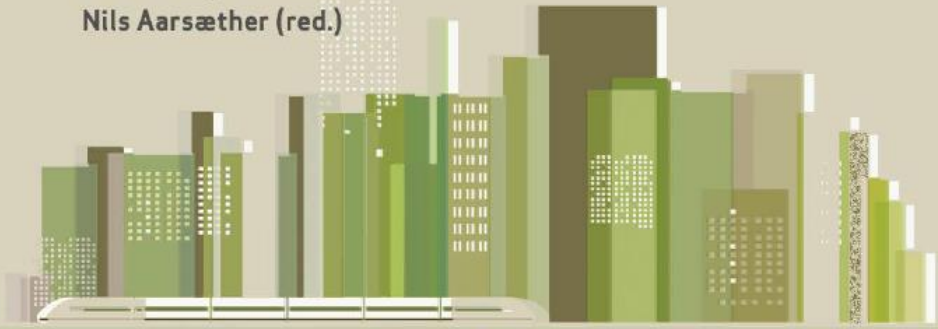
Samordne, koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk

- Samordne sprikende sektormyndigheter og forplikte dem
- Regional plan som retningsgivende for samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører
- Bindeledd mellom forvaltningsnivåer
- Veilede

Gro Sandkjær Hanssen
Nils Aarsæther (red.)

20
08
**PLAN- OG
BYGNINGSLOVEN**

- fungerer loven
etter intensjonene?

UNIVERSITETSFORLAGET

Gro Sandkjær Hanssen
Nils Aarsæther (red.)

20
08
**PLAN- OG
BYGNINGSLOVEN**

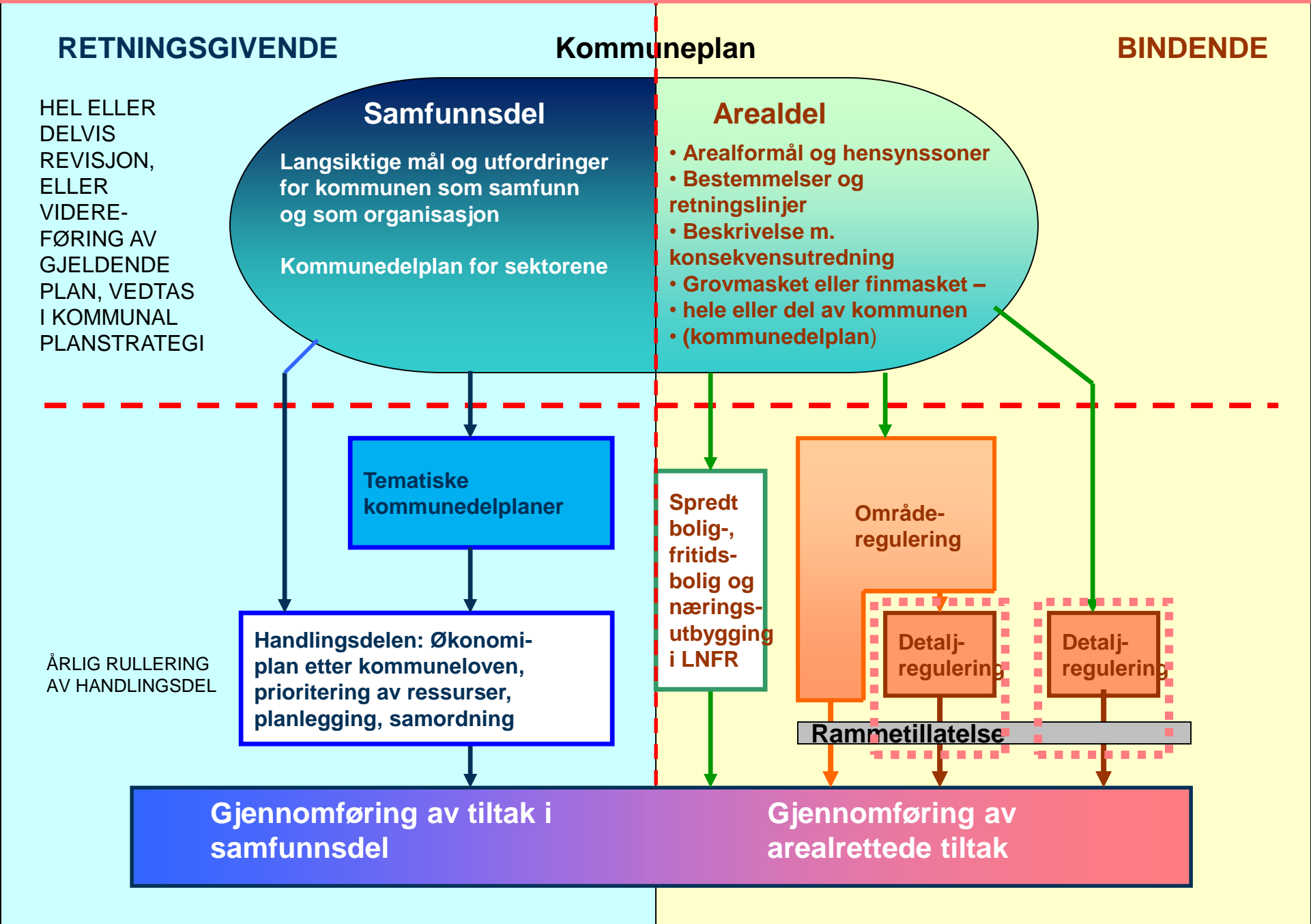
- en lov for vår tid?

UNIVERSITETSFORLAGET

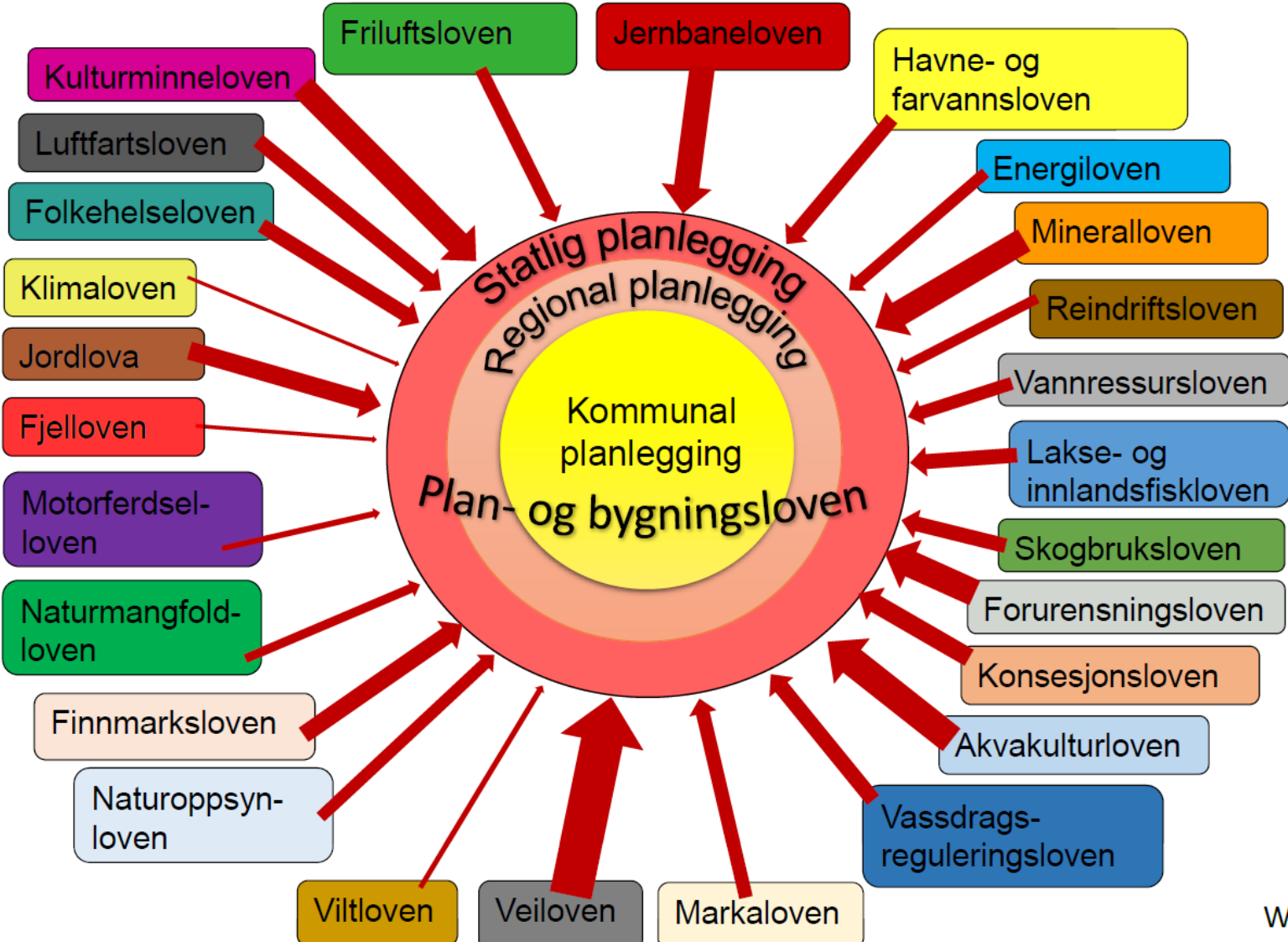

Kommune

VEDTAK AV KOMMUNAL PLANSTRATEGI – INNEN ETT ÅR ETTER K-STYRETS KONSTITUERING

Plansystem

Digitalisering

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Strategi

Alt skjer et sted

Nasjonal geodatastrategi fram mot 2025

Kommunal- og mo

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 27

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Digital agenda for Norge

IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet

Enklere og raskere planprosesser

- Digitaliserte dialog løsninger er demokratiserende og effektiviserende. Flere medvirkningsverktøy er under utvikling, f.eks. ePlansak og Plandialog
- Innsigelser er nødbremsen når dialogen har tatt slutt.
- Bedre avklarte rammer i oppstart av private planforslag gir bedre forutsigbarhet, og bærekraftige og samfunnsøkonomiske løsninger

Foto: Christoffer Horsfjord Nilsen

Temaer

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling (areal- og samfunnsplanlegging)
- **Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet (by og land - i hele landet)**
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

Klimautfordringer

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

- Sikre prioritering
- Sikre effektivisering
- Sikre reduksjon
- Bidra til avveining
- Bidra til samordning

NOU

Norges offentlige utredninger 2018:17

Klimarisiko og norsk økonomi

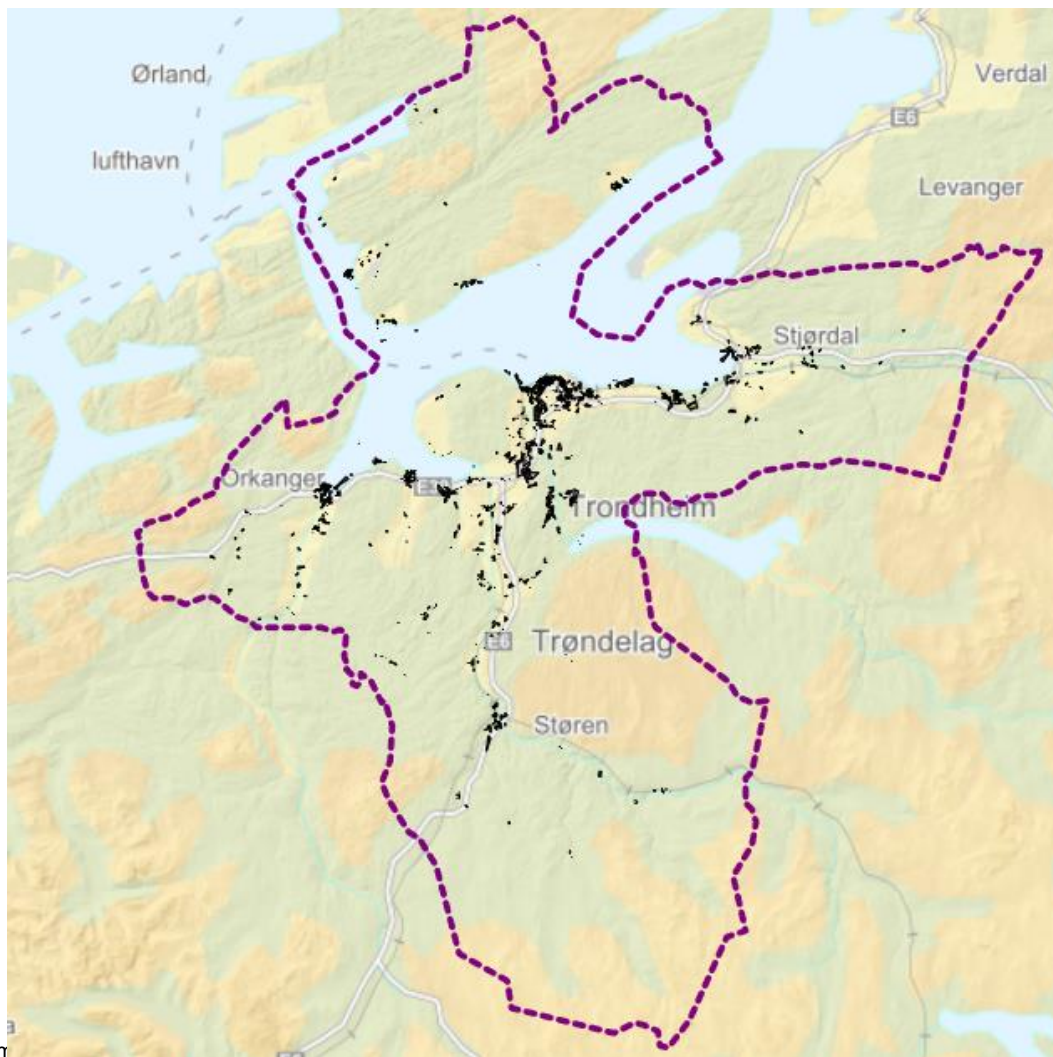

Temaer

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling (areal- og samfunnsplanlegging)
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet (by og land i hele landet)
- **Bærekraftig areal- og transportutvikling**
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

Knutepunktsutvikling

Trondheimsregionen

IKAP-2

Mål, strategier og retningslinjer
for arealutvikling i Trondheimsregionen

Kimavennlig areal- og transportutvikling

Spare jordbruksareal

Attraktiv region å bo og å drive næringsvirksomhet i

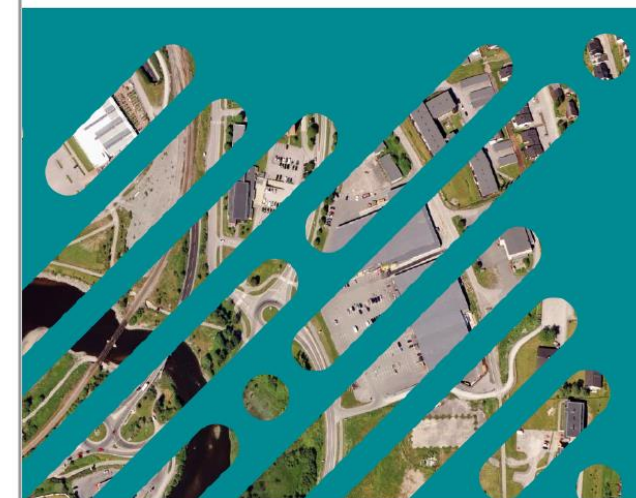
vedtatt i Trondheimsregionen 13. februar 2015

PLANPROGRAM REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK

Differensiert og bærekraftig arealpolitikk i Trøndelag

Høringsfrist 22. februar 2019

Temaer

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling (areal- og samfunnsplanlegging)
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet (by og land i hele landet)
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- **Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve**

Områdesatsinger

Foto: Parminder Kaur Bisal, Drammen kommune

Foto: Guro Voss Gabrielsen

Foto: Marianne Gjørsv

Vann og vær

Bypolitikken er kompleks, forankret mange steder

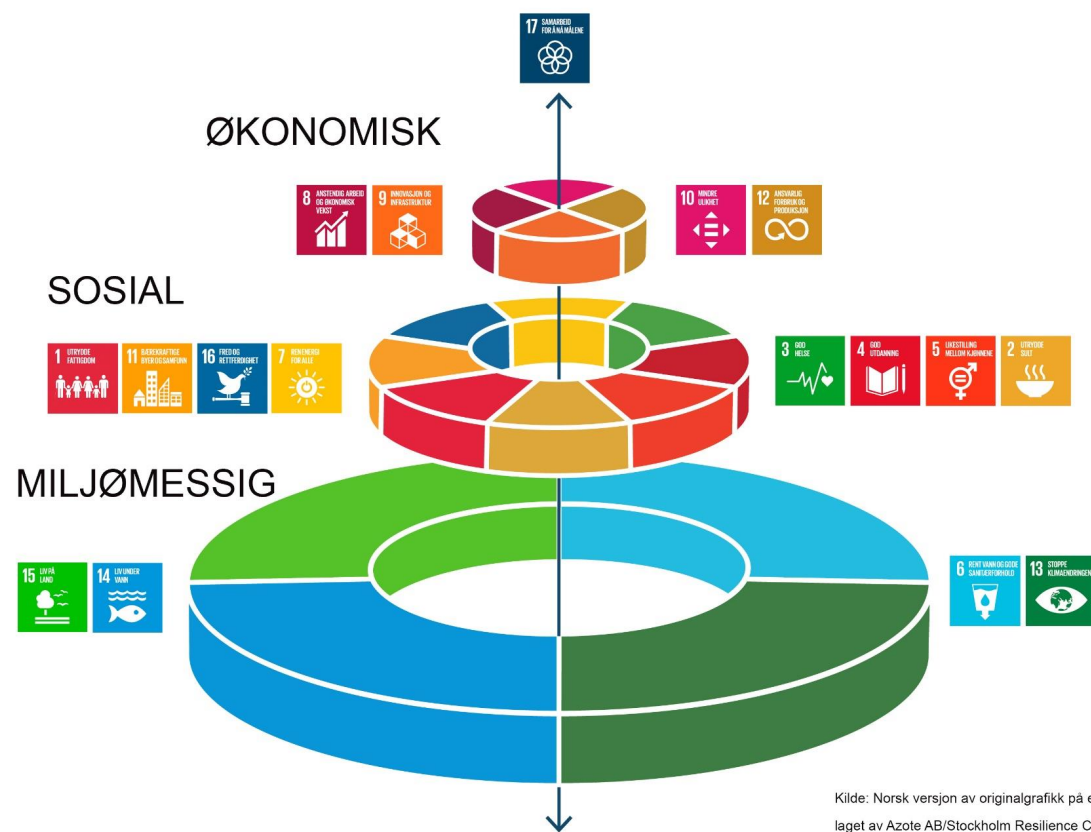

Levende sentrum

Kilde: Norsk versjon av originalgrafikk på engelsk laget av Azote AB/Stockholm Resilience Centre

